

Op 14 oktober 2012 vinden er opnieuw gemeenteraadsverkiezingen plaats. Politieke partijen en toekomstige schepenen stellen hun verkiezingsprogramma's samen en geven vorm aan de krachtlijnen van hun beleid.

ISB presenteert 5 essentiële sportieve bouwstenen voor een lokaal sportbeleid. Deze spelen in op actuele trends en recente ontwikkelingen. Zij hebben het potentieel om de basis te vormen voor het bestuursakkoord dat na de coalitievorming tot stand zal komen.

Sportinfrastructuur

Een kwaliteitsvolle en eigentijdse sportinfrastructuur is dé basisvoorwaarde om te kunnen sporten. Het voorzien in een basis-sportinfrastructuur voor clubs en individuele burgers vraagt dan ook permanente aandacht. Het is een *basisdienstverlening* voor de bevolking.

De bouw golf van de jaren '60 en '70 geeft momenteel aanleiding tot noodzakelijke renovatiewerken en nieuwbouwkeuzes. Hierbij zijn energiezuinige maatregelen een must. Alsook een concept dat rekening houdt met de noden van 'lichte sportgemeenschappen' of 'anders georganiseerde sporters'.

Afhankelijk van het lokale sportgebeuren biedt sportspecifieke infrastructuur kansen voor sportclubs om verder te groeien. Participatie van de clubs en/of (vergaande) samenwerking tussen clubs zijn hiervoor de succesfactoren. Inzetten op *kleinschalige buurtgerichte infrastructuur* (Finse piste, omnisportveldjes, ...) of beweegvriendelijke openbare ruimte draagt bij tot het sociale weefsel van wijken en deelgemeenten. Het nodigt daarenboven de bewoners op een laagdrempelige manier uit om te sporten en te bewegen. En dit met een relatief kleine investering.

Tot slot, schaarste van middelen daagt uit tot het onderzoeken van creatieve en -in sommige gevallen- tot nieuwe aanpakken: samenwerking met buurtgemeenten, publiek-private samenwerking, herbestemming voor sport of recreatie van andere gebouwen, clustering van publieke functies (sport, kinderopvang, bibliotheek, ...). En mocht het nog niet gebeuren; het openstellen van schoolsportinfrastructuur onder regie van de gemeente zou een evidentie moeten zijn.

Sportparticipatie

Iedereen met plezier aan het sporten krijgen en dit een leven lang zo houden is de algemene uitdaging. Voor de lokale overheid komt het er vooral op aan *niet-participanten aan het sporten en bewegen te zetten*. Dit met als doel een fysiek actieve en fitte bevolking te krijgen. Meer vraaggerichte, 'andersgeorganiseerde' organisatievormen en een buurtgerichte aanpak bieden hier kansen: open lessenreeksen, een naschools sportaanbod, buurtsport, start-to-initiatieven, Ook het ondersteunen en betrekken van sportclubs om niet-sporters aan te spreken en aandacht voor doorstroming maken deel uit van een samenhangend sportbeleid.

Kansengroepen zoals mensen in armoede, etnisch culturele minderheden maar ook

personen met een handicap hebben nood aan bijzondere aandacht. Het bereiken van kansengroepen is een maatschappelijke verantwoordelijkheid die een transversale aanpak vraagt. De onmiskenbare succesfactoren in deze zijn het bundelen van de krachten vanuit de vrijetijdsdiensten en het inzetten van de expertise vanuit welzijn.

Ondertussen is *vergrijzing* al lang geen tendens meer maar een keiharde realiteit. De opdracht bestaat erin een gedifferentieerd sport- en beweegaanbod voor de 58-jarige jonggpensioneerde tot de 80-jarige rusthuisbewoner te voorzien. Samenwerking met het seniorenverenigingsleven, rust- en verzorgingstehuizen of diensten-centra is hierbij essentieel. Zij verhogen de slaagkansen en efficiëntie van de ingezette middelen.

Sportclubs

De sportclub is de plek waar men terecht kan voor een kwaliteitsvol en tof sportaanbod. Het biedt een grote garantie voor *levenslange sportbeoefening* en bevat dan ook een onmiskenbaar maatschappelijk kapitaal. Via een gericht subsidiebeleid clubs blijven stimuleren tot *kwaliteit* (via gediplomeerde trainers, goede jeugdwerking en organisatie-structuur, ...) en zo de beoogde beleids-effecten van de vorige legislatuur stevig(er)

verankeren en verder uitbouwen getuigt van een consequent beleid.

Sportclubs worden echter geconfronteerd met allerlei *maatschappelijke uitdagingen*: het veranderende profiel van de vrijwilliger, interculturaliteit, omgaan met kansengroepen, Deze uitdagingen vragen een *aangepaste vorm van verenigingsondersteuning* door gemeenten: concrete begeleiding en waardering van de vrijwilligers, aanreiken van handige tools, faciliteren van samenwerkingsverbanden tussen de clubs onderling of met andere actoren (school, ...), ...

Alle clubs, hoe klein ook, verdienen een *basisondersteuning*. Sommige sterke clubs die extra ambitie en draagkracht hebben, kunnen voor de gemeente een belangrijke partner vormen om de maatschappelijke uitdagingen aan te gaan: vakantieaanbod via sportkampen, vergrijzing, wijkontwikkeling of misschien zelfs naschoolse opvang via een naschools sportaanbod ... Overweeg hier gerichte hefbomen om van deze clubs *echte partners* te maken in je sportbeleid.

Gezondheid en sport als middel

Sport en bewegen zijn beiden belangrijke factoren voor een *gezonde levensstijl* en een *lokaal gezondheidsbeleid*. Sport is daarom meer dan enkel een aangename vrijetijds-

besteding. Het draagt ook bij tot *fitte en fysiek actieve kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen*. Zo kan het een zeer belangrijke rol spelen bij de aanpak van obesitas bij kinderen of het mobiel blijven van senioren.

In tijden van *integrale beleidsplanning* kan op maat van de lokale context de kracht van sport als doeltreffend middel ingezet worden. Het kan voor een hefboomeffect zorgen waarbij $1+1=3$. Door expertise te bundelen kan er veel meer bereikt worden. Samen kunnen we kansengroepen aan het sporten krijgen en meewerken aan een integratiebeleid, kinderen tijdens de vakantie laten sporten en zo bijdragen aan de vraag naar vakantieopvang. Of via buurtsport de leefbaarheid en de sociale cohesie van een deelgemeente of wijk stimuleren.

Doelgericht en deskundig

Een slagkrachtig sportbeleid is gebaseerd op een *planmatige en strategische aanpak*. Het krijgt vorm door *deskundige medewerkers die over expertise in sportbeleid beschikken*. Het kwalitatief personeelskader staat in functie van het aanbod of de opgenomen regierol ten aanzien van sportclubs, private actoren ...

Clustering van bepaalde dienstverlening kan een antwoord zijn op efficiëntie-oefeningen

in kleinere gemeenten. Of *samenwerking* kan een versterkend effect hebben voor sterke autonome diensten. In ieder geval moet voor een slagkrachtige *sportpromotie* de *eigenheid van sport* bewaard worden.

De tendens tot monitoring en effectmeting van sportbeleid en beheer van sportinfrastructuur voedt o.a. het kritisch *in vraag stellen van de juiste beheersvorm*. De veranderende wetgeving versterkt de noodzaak om een overwogen keuze te maken tussen gemeentelijk beheer, een autonoom gemeentebedrijf, een extern verzelfstandigd agentschap (vzw) of andere vorm.

Inspelen op *Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van het Decreet Lokaal Sport voor Allen* is ongetwijfeld een hefboom voor kleinere gemeenten. Grotere gemeenten en steden kunnen hiermee zonder meer ook hun beleid versterken of extra accenten leggen.

Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid vzw (ISB)

Eindreactie en vorm: C-company i.s.m. Metaxia
Redactie: David Nassen i.s.m. Raad van Bestuur ISB
Druk: Arte-print
© ISB vzw, maart 2012

© Marjolien van Poppel

© Marjolien van Poppel

Deze bouwstenen zijn het resultaat van een rondvraag bij sportdiensten. Ze reflecteren de open blik van het ISB-team en van de bestuursleden vanuit ISB als ledenvereniging en kenniscentrum.

Het zijn de krachtlijnen die de basis van het sportbeleid in elke gemeente moeten vormen. Tegelijkertijd bieden zij de ruimte om op maat van de eigen situatie ingevuld te worden. In deze brochure vindt u bovendien ook enkele concrete suggesties die het overwegen waard zijn bij het maken van beleidskeuzes.

© Sportdienst Vilvoorde

© David Nassen

SPORTINFRASTRUCTUUR

Ga voor hedendaagse sportinfrastructuur. Geef ruimte aan sport.

SPORTPARTICIPATIE

Focus op niet-sporters en sedentairen. Heb aandacht voor kansengroepen en de vergrijzing.

SPORTCLUBS

Ondersteun sportclubs in een kwaliteitsvol aanbod. Maak van hen partners voor je beleid.

GEZONDHEID en SPORT ALS MIDDEL

Zet bewegen in voor gezondheid. Gebruik sport als middel voor maatschappelijke uitdagingen.

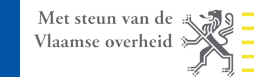

DOELGERICHT en DESKUNDIG

Zorg voor een efficiënte en slagkrachtige gemeentelijke organisatie. Eén die steunt op expertise.

Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid vzw (ISB)
ISB is ledenvereniging & kenniscentrum voor het lokaal sport- en recreatiebeleid.
August De Boeckstraat 1 bus 3 T 03/780.91.00 www.isbkennisbank.be
9100 Sint-Niklaas secretariaat@isbvzw.be www.isbvzw.be

5 essentiële sportieve bouwstenen

voor de verkiezingsprogramma's en het bestuursakkoord

© ISB